

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 236'ya 2 nci Ek**Çekle Ödemelerin Düzenlenmesi ve Çek Hamillerinin Korunması Hakkında Kanun Tasarısı ile Ağrı Milletvekili İbrahim Taşdemir ve 7 Arkadaşının 29.6.1956 Tarih ve 6762 Sayılı Türk Ticaret Kanununa Bir Ek Madde Eklenmesine İlişkin Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu (1/637, 2/157)****Adalet Komisyonunun Raporu***Türkiye Büyük Millet Meclisi**Adalet Komisyonu**Esas No. : 1/637, 2/157**Karar No. : 63*

8 . 3 . 1985

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Çekle Ödemelerin Düzenlenmesi ve Çek Hamillerinin Korunması Hakkında Kanun Tasarısı ile Ağrı Milletvekili İbrahim Taşdemir ve 7 arkadaşının; 29.6.1956 tarih ve 6762 sayılı Türk Ticaret Kanununa Bir Ek Madde Eklenmesine İlişkin Kanun Teklifi Komisyonumuzun 9.1.1985 tarihli 10 uncu birleşiminde ilgili bakanlık temsilcilerinin ve teklif sahibinin de katılmalarıyla birlikte ve tasarı esas alınmak suretiyle incelenip görüşülmüş ve konuya ilişkin 11.1.1985 tarihli 56 sayılı raporumuz Başkanlığa sunulmuştur.

Tasarı Genel Kurulun 17.1.1985 tarihli 55 inci birleşiminde İçtüzüğün 89 uncu maddesi gereğince Komisyonumuzca bir kez daha görüşülmek üzere geri alınmıştır.

Söz konusu Tasarı Komisyonumuzun 13.2.1985 tarihli 14 üncü birleşiminde ilgili bakanlıklar, Merkez Bankası ve Bankalar Birliği temsilcilerinin de katılmalarıyla yeniden incelenip görüşülmüş ve 14.2.1985 tarihli 59 sayılı raporumuz Başkanlığa sunulmuştur.

Tasarı Genel Kurulun 28.2.1985 tarihli 67 nci birleşiminde görüşülmekte iken maddeler üzerinde verilen önergelerle birlikte İçtüzüğün 88 inci maddesi gereğince Komisyonumuza geri verilmiştir.

Söz konusu tasarının, üzerinde önerge verilen 3, 4, 5, 6, 7, 10, 11, 13, 15, 16 ve geçici 1 inci maddeleri Komisyonumuzun 7.3.1985 tarihli 19 uncu birleşiminde ilgili bakanlıklar, Merkez Bankası ve Bankalar Birliği temsilcilerinin de katılmalarıyla bir kez daha incelenip görüşülmüştür.

1. Tasarının 3, 4, 5, 6, 7 ve 10 uncu maddeleri, bu maddeler üzerinde verilen önergeler reddedilmek sureti ile Komisyonumuzun 2 nci metninde olduğu gibi aynen kabul edilmiştir.

2. Tasarının 11 inci maddesinin değiştirilerek kabulü hakkındaki önerge reddedilmiş ve 11 inci madde, 2 nci metnimizde olduğu gibi tasarı metninden çıkarılmıştır.

3. Tasarının 14, Komisyonumuzun 2 nci metninin 13 üncü maddesinin 1 inci fıkrası hakkındaki önerge kabul edilmiş ve maddenin 1 inci fıkrasının sonuna «İlgili banka bu ihbarı yapmakla mükelleftir.» cümlesi ilave edilmiştir.

4. Tasarının 16, 2 nci metnimizin 15 inci maddesinin başlığı verilen önergelere ve madde metnine uygun olarak «Bankalara uygulanacak cezalar» şeklinde değiştirilmiş, metindeki 13 üncü maddeye yapılan atfın çıkarılması hakkındaki önerge ise reddedilmiştir.

5. Tasarının 17, 2 nci metnimizin 16 ncı maddesinin 1 üncü fıkrasının 2 nci cümlesine, verilen önerge-
lere uygun olarak «..... bir yıl ile» ifadesinden sonra «beş yıl arasında belirleyeceği bir müddet için failin
bankalarda» ibaresi ilave edilmiş, aynı maddenin 2 nci fıkrasının 2 nci cümlesinin değiştirilmesi 3 üncü cüm-
lesinin metinden çıkarılmasına ilişkin önerge ise reddedilmiştir.

6. Tasarının geçici 1 inci maddesi ile ilgili önerge reddedilmek sureti ile, madde 2 nci metnimizde dü-
zenlendiği biçimde geçici madde olarak aynen benimsenmiştir.

Raporumuz Genel Kurulun onayına sunulmak üzere saygı ile arz olunur.

Başkan
Ali Dizdaroğlu
Antalya

Üye
Coşkun Bayram
Adana

Üye
Alpaslan Pehlivanlı
Ankara

Üye
Özgür Barutçu
4 ve 16 ncı maddelere muhalifim
Diyarbakır

Üye
Akif Kocaman
Gümüşhane

Üye
İhsan Nuri Topkaya
Ordu

Üye
Hasan Altay
Samsun

Üye
Nejdet Naci Mimaroglu
Önergeler hilafına çıkan
maddelere muhalifim
Siirt

Üye
Selahattin Taflıoğlu
4 ve 16 ncı maddelere muhalifim
Yozgat

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Çekle Ödemelerin Düzenlenmesi ve Çek Hamillerinin Korunması Hakkında Kanun Tasarısı

Kapsam

MADDE 1. — Bu Kanun çek kullanımı hakkındaki esasları, çek hamillerinin korunmasına dair tedbirleri ve uygulanacak müeyyideleri düzenler.

Bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde genel hükümler uygulanır.

Genel mesuliyet

MADDE 2. — Bankalar, çekle işleyecek hesap açarken çek karnesi verirken ve bu Kanunla kendilerine verilen görev ve mükellefiyetleri yerine getirirken bu işlemlerin gerektirdiği basiret ve itina göstermeye mecburdurlar.

Çek karneleri

MADDE 3. — Bankalar, çek karnelerinin her yaprağına, çekle işleyen hesabın bulunduğu şubelerinin adını ve keşidecinin hesap numarası ile ad ve adresini yazmaya mecburdurlar.

Çek karneleri, bankalar tarafından basılır veya bastırılır.

Çek karnelerinin baskı şekline dair esaslar Türkiye Bankalar Birliğinin görüşü alınarak T.C. Merkez Bankasınca tespit edilir.

Bankalar, çek karnesi verdikleri müşterilerinin açık kimliklerini T.C. Merkez Bankasına bildirmek zorundadırlar.

İbraz ve ödeme

MADDE 4. — Çekle işleyen hesabın bulunduğu banka şubesi, ibraz edildiği anda karşılığı bulunan çeki ödemek mecburiyetindedir. Çekin karşılığının kısmen bulunması halinde ise bu miktar ödenir. Muhatap bankanın çek hesabı açılmış olan şubesi dışındaki herhangi bir şubesine ibraz edilen çek, karşılığı o şube tarafından provizyon (karşılık) istenmek suretiyle ödenir.

Muhatap banka deyimi, çekle işleyen hesabın açıldığı bankayı ifade eder.

ADALET KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

Çekle Ödemelerin Düzenlenmesi ve Çek Hamillerinin Korunması Hakkında Kanun Tasarısı

Kapsam

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Genel mesuliyet

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Çek karneleri

MADDE 3. — Bankalar, çek karnelerinin her yaprağına, çekle işleyen hesabın bulunduğu şubelerinin adını ve keşidecinin hesap numarasını yazmaya mecburdurlar.

Çek karneleri, bankalar tarafından basılır veya bastırılır.

Çek karnelerinin baskı şekline dair esaslar Türkiye Bankalar Birliğinin görüşü alınarak T.C. Merkez Bankasınca tespit edilir.

Bankalar, çek karnesi verdikleri müşterilerinin açık kimliklerini T.C. Merkez Bankasına bildirmek zorundadırlar.

İbraz ve ödeme

MADDE 4. — Çekle işleyen hesabın bulunduğu banka şubesi, ibraz edildiği anda karşılığı bulunan çeki ödemek mecburiyetindedir. Çekin karşılığının kısmen bulunması halinde ise, bu miktar ödenir. Bu bankanın başka bir şubesinin provizyon isteyerek ödemeyi kabul etmesi veya çekin tahsil için alınması halinde, çek, hesabın bulunduğu şubenin durumdan haberdar olduğu tarihte muhataba ibraz edilmiş sayılır.

İlgili bankanın başka şubesinin çeki provizyon almadan ödemesi halinde de ibraz, çekle işleyen hesabın bulunduğu şubenin ödmeden haberdar olduğu tarihte yapılmış sayılır. Şu kadar ki, çekin ibraz süresi

(Hükümetin Teklifi)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Çek karşılığının ödenmemesi

MADDE 5. — Çekin üzerinde yazılı tutarın kısmen veya tamamen ödenmeyeceğinin tespiti halinde, ibraz tarihi ile kısmen veya tamamen ödenmeme sebebi çekin üzerine yazılmak suretiyle hamiline geri verilir.

Hesaben tesviye

MADDE 6. — T.C. Merkez Bankası, çeklerin banka şubeleri arasında hesaben tesviyesini sağlayacak sistemi kurmaya ve gözetimi altında yürütmeye yetkilidir. T.C. Merkez Bankası, şubesi bulunmayan yerlerde, bu yetkisini uygun göreceği başka bir bankaya devredebilir.

Hesaplaşma sisteminin işleyişi, T.C. Merkez Bankasınınca çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenir.

İhtar

MADDE 7. — Yeterli karşılığı olmadığı için çeki kısmen veya tamamen ödemeyen muhatap banka, kendisinin veya vekil ve temsilcilerinin elinde bulunan bütün çek karnelerini aldığı bankalara geri vermesini, 8 inci madde hükümleri gereğince düzeltme işlemlerini yerine getirmeden bir yıl müddet ile çek keşide edemeyeceğini ve aksine davranışların cezaî müeyyideleri gerektireceğini, ibraz tarihini izleyen beş gün içinde hesap sahibine iadeli taahhütlü mektupla veya banka görevlileri eliyle tebliğ etmek zorundadır.

içinde ödenmesinden sonra keşideci çekten caydığını bankaya karşı ileri süremez.

Çekin ilgili bankanın başka bir şubesine tahsile verilmesi halinde çek hamili masrafını peşin ödemek suretiyle, bankanın hesabın bulunduğu şubesinin haberdar edilmesini ve tahsile alınan çek tutarına kadar bir meblağın bloke edilmesini isteyebilir. Tahsile alınan çek ile ilgili işlemler, tamamlanıncaya kadar, hesabın bulunduğu şubece bloke kaydı konulan miktar üzerinde hesap sahibinin tasarrufu hüküm ifade etmez.

Muhatap banka deyimi, çekle işleyen hesabın açıldığı banka şubesini ifade eder.

Çek karşılığının ödenmemesi

MADDE 5. — Tasarının 5 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Hesaben tesviye

MADDE 6. — T.C. Merkez Bankası, çeklerin banka şubeleri arasında hesaben tesviyesini sağlayacak tüzelkişiliği haiz sistemi kurmaya ve gözetimi altında yürütmeye yetkilidir. T.C. Merkez Bankası, şubesi bulunmayan yerlerde bu yetkisini uygun göreceği başka bir bankaya devredebilir.

Hesaplaşma sisteminin kuruluş ve işleyişi, T.C. Merkez Bankasınınca çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenir.

İhtar

MADDE 7. — Yeterli karşılığı olmadığı için çeki kısmen veya tamamen ödemeyen muhatap banka, kendisinin veya vekil ve temsilcilerinin elinde bulunan bütün çek karnelerini aldığı bankalara geri vermesini, 8 inci madde hükümleri gereğince düzeltme işlemlerini yerine getirmeden bir yıl müddet ile çek keşide edemeyeceğini ve aksine davranışların cezaî müeyyideleri gerektireceğini, ibraz tarihini izleyen on işgünü içinde, hesap sahibine iadeli taahhütlü mektupla veya banka görevlileri eliyle tebliğ etmek zorundadır.

(Hükümetin Teklifi)

Düzeltilme hakkı

MADDE 8. — Hesap sahibi, ihtar mektubunu aldığı veya 13 üncü maddeye göre almış sayıldığı tarihten itibaren yedi gün içinde çek tutarını veya karşılıksız kalan bölümünü % 10 tazminatı ve faiziyle birlikte hamil adına muhatap bankaya yatırdığı takdirde çek keşide etme hakkını yeniden kazanır.

Düzeltilme hakkı, karşılıksız çekin ibraz tarihini takip eden bir yıl içinde ancak bir defa kullanılabilir.

Bildirme ve duyuru

MADDE 9. — Muhatap banka, yeterli karşılığı olmadığı için çekin ödenmediğini ve hesap sahibi hakkında gereken bilgileri, T.C. Merkez Bankasına bildirir. Bildirme, hesap sahibinin düzeltilme hakkı yok ise çekin ibraz tarihinden; düzeltilme hakkı var ise düzeltilme süresi sona erdiği tarihten itibaren beş gün içinde yapılır. T.C. Merkez Bankası, durumu en kısa zamanda bankalara duyurur.

T.C. Merkez Bankasının duyuru tarihinden itibaren bir yıl süre ile hesap sahibine veya vekil ve mümessillerine çek karnesi verilemez ve çekle işleyecek hesap açılmaz.

Bankanın mesul olduğu miktar

MADDE 10. — Karşılığı bulunmasa veya yetersiz kalsa bile muhatap banka, müddetinde ibraz edilen onbin liraya kadar olan çekler ile bu miktar üzerindeki her çekin onbin lirasını keşidecinin dışındaki hamile ödemeye mecburdur. 7 nci ve 8 inci madde hükümleri saklıdır. Bu husus, hesap sahibi ile muhatap banka arasında, karnenin teslimi sırasında yapılmış olan dönülemeyecek bir kredi sözleşmesi hükmündedir.

Birinci fıkrada belirtilen mesuliyet tutarı, Başbakanlık Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı tarafından yayımlanan «Toptan Eşya Fiyatları Yıllık İndeksi»ndeki artışlar göz önünde bulundurularak T.C. Merkez Bankası tarafından artırılabilir.

Ödeme mecburiyeti

MADDE 11. — T.C. Merkez Bankasınca yapılan çek hesabı açma ve çek kullanma yasağı konusundaki duyurulara rağmen verdiği veya 7 nci mad-

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Düzeltilme hakkı

MADDE 8. — Hesap sahibi ihtar mektubunu aldığı veya 12 nci maddeye göre almış sayıldığı tarihten itibaren yedi işgünü içinde çek tutarını veya karşılıksız kalan bölümünü % 10 tazminatı ve gecikme faiziyle birlikte hamil adına muhatap bankaya yatırdığı takdirde çek keşide etme hakkını yeniden kazanır.

Düzeltilme hakkı, karşılıksız çekin ibraz tarihini takip eden bir yıl içinde ancak iki defa kullanılabilir.

Bildirme ve duyuru

MADDE 9. — Muhatap banka, yeterli karşılığı olmadığı için çekin ödenmediğini ve hesap sahibi hakkında gereken bilgileri, T.C. Merkez Bankasına bildirir. Bildirme, hesap sahibinin düzeltilme hakkı yok ise çekin ibraz tarihinden; düzeltilme hakkı var ise, düzeltilme süresi sona erdiği tarihten itibaren on işgünü içinde yapılır. T.C. Merkez Bankası, durumu en fazla 30 işgünü içinde bankalara duyurur.

T.C. Merkez Bankasının duyurusuna şube tarafından ittila ve herhalde duyuru tarihini takip eden onbeşinci günün bitiminden itibaren, bir yıl süre ile hesap sahibine veya vekil ve mümessillerine çek karnesi verilmez ve çekle işleyecek hesap açılmaz.

Bankanın mesul olduğu miktar

MADDE 10. — Karşılığı bulunmasa veya yetersiz kalsa bile muhatap banka, müddetinde ibraz edilen yirmibin liraya kadar olan çekler ile bu miktar üzerindeki her çekin yirmibin lirasını keşidecinin dışındaki hamile ödemeye mecburdur. 7 nci ve 8 inci madde hükümleri saklıdır. Bu husus, hesap sahibi ile muhatap banka arasında, karnenin teslimi sırasında yapılmış olan dönülemeyecek bir kredi sözleşmesi hükmündedir.

Birinci fıkrada belirtilen mesuliyet tutarı, Başbakanlık Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı tarafından yayımlanan «Toptan Eşya Fiyatları Yıllık İndeksi»ndeki artışlar göz önünde bulundurularak T.C. Merkez Bankası tarafından artırılabilir.

(Hükümetin Teklifi)

de hükmüne göre geri verilmesini istemediği çek karnelerinin her yaprağı için muhatap banka, karşılığının mevcut olmaması, yetersiz kalması veya kullanılmaz durumda bulunması halinde keşideciden başka bir hamile o meblağı ödemeye mecburdur.

T.C. Merkez Bankasınca ilan edilecek hususlar

MADDE 12. — T.C. Merkez Bankası, çeklerin tahsile alınması ve ödenmesi konusunda bankalararası münasebetleri düzenleyen esaslar ile 7 nci madde gereğince yapılacak ihtarin muhtevasına, 9 uncu madde uyarınca yeterli karşılığı olmayan çek keşide edenlerin bildirilmesine, 7 ve 17 nci maddeler uyarınca çek hesabı açmaktan ve çek kullanmaktan yasaklananlara ait duyurularda dair hususları Türkiye Bankalar Birliğinin görüşünü alarak tespit eder ve Resmî Gazetede yayımlar.

Tebliğat adresi

MADDE 13. — Bu Kanun uyarınca yapılacak ihtarlar, herhangi bir adres değişikliği bildiriminde bulunulmadığı müddetçe çek hesabı sahibinin hesabı açtırırken bildirdiği adrese yapılmakla geçerli olur.

Ihtara ve yasaklamaya uymayanlar

MADDE 14. — Bu Kanunun 7 nci maddesi uyarınca banka tarafından yapılan ihtarı aldığı veya almış sayıldığı tarihten itibaren yedi gün içinde geçerli bir sebebe dayanmaksızın çek karnelerini geri vermeyenlere ilgili bankanın şikâyeti üzerine yirmibin liradan ikiyüzbin liraya kadar ağır para ceza verilir.

Kanunun 8 inci maddesinde belirtilen düzeltme işlemi yapılmadığı halde 7 nci maddedeki bir yıllık müddet içinde veya 17 nci madde gereğince hükümlenen süre içinde çek keşide edenler, fiilleri başka bir suç meydana getirse bile ayrıca üç aydan altı aya kadar hapis ve yirmibin liradan ikiyüzbin liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılırlar.

Yetkili olmadığı halde çek karnesi basan veya bastırılanlar

MADDE 15. — Bu Kanuna göre çek bastırabilecek kuruluşlar dışında çek karnesi basan veya bastırılanlar hakkında Türk Ceza Kanununun 323 üncü maddesi uygulanır.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

T.C. Merkez Bankasınca ilan edilecek hususlar

MADDE 11. — T.C. Merkez Bankası, çeklerin tahsile alınması ve ödenmesi konusunda bankalararası münasebetleri düzenleyen esaslar ile 7 nci madde gereğince yapılacak ihtarin muhtevasına, 9 uncu madde uyarınca yeterli karşılığı olmayan çek keşide edenlerin bildirilmesine, 7 ve 16 ncı maddeler uyarınca çek hesabı açmaktan ve çek kullanmaktan yasaklananlara ait duyurularda dair hususları Türkiye Bankalar Birliğinin görüşünü alarak tespit eder ve Resmî Gazetede yayımlar.

Tebliğat adresi

MADDE 12. — Tasarının 13 üncü maddesi 12 nci madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Ihtara ve yasaklamaya uymayanlar

MADDE 13. — Bu Kanunun 7 nci maddesi uyarınca banka tarafından yapılan ihtarı aldığı veya almış sayıldığı tarihten itibaren yedi işgünü içinde geçerli bir sebebe dayanmaksızın çek karnelerini geri vermeyenlere, ilgili bankanın şikâyeti üzerine yirmibin liradan ikiyüzbin liraya kadar ağır para cezası verilir. İlgili banka bu ihbarı yapmakla mükelleftir.

Kanunun 8 inci maddesinde belirtilen düzeltme işlemi yapılmadığı halde 7 nci maddedeki bir yıllık müddet içinde veya 16 ncı madde gereğince hükümlenen süre içinde çek keşide edenler, fiilleri başka bir suç meydana getirse bile ayrıca üç aydan altı aya kadar hapis ve yirmibin liradan ikiyüzbin liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılırlar.

Yetkili olmadığı halde çek karnesi basan veya bastırılanlar

MADDE 14. — Tasarının 15 inci maddesi 14 üncü madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklifi)

Banka görevlilerine uygulanacak cezalar

MADDE 16. — Bu Kanunun 3, 4, 5, 7 ve 9 uncu maddelerinde yazılı mükellefiyetleri yerine getirmeyen veya geciktiren bankanın statüsüne göre yetkili görevlileri hakkında onbin liradan yüzbin liraya kadar ağır para cezasına hükmolunur.

Karşılıksız çek

MADDE 17. — Muhatap bankanın çek hesabı açılmış şubesine veya herhangi bir şubesine müddeti içinde ibraz edildiğinde yeterli karşılığı bulunmaması sebebiyle ödenmeyen çeki keşide eden kişiler ile bu çekleri bilerek ciro edenler bir yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar. Mahkeme ayrıca işlenen suçun mahiyetine göre altı ay ile beş yıl arasında belirleyeceği bir müddet için failin bankalarda çek hesabı açmasının ve çek keşide etmesinin yasaklanmasına karar verir. Yasaklama kararı bütün bankalara duyurulmak üzere T.C. Merkez Bankasına bildirilir.

Bu fiillerden dolayı takibat yapılması çek hamilinin şikâyetine bağlıdır. Şikâyetten vazgeçme, hükümden sonra dahi geçerlidir. Bu halde hükmün icrasından ve cezanın neticelerinden sarfınazar olunur. Fiili işleyenin 8 inci maddeye göre düzeltme hakkını kullanmak suretiyle hamilin zararını karşılamış olması veya düzeltme hakkı yoksa, anılan maddede belirtilen müddet içinde çek bedelinin karşılıksız kalan kısmını % 10 tazminatı ve faiziyle birlikte muhatap bankanın çek hesabı açılmış şubesine veya herhangi bir şubesine yatırmış bulunması halinde şikâyet hakkı doğmaz.

GEÇİCİ MADDE 1. — Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce, karşılıksız çek keşide etmiş olanlar hakkında hazırlık tahkikatına başlanmış veya dava açılmış veya mahkûmiyet hükmü verilmiş olduğu takdirde, yürürlük tarihini takip eden onbeş gün içinde çek tutarı veya karşılıksız kalan bölümü ile gecikme faizi ve tazminatın hamil adına muhatap bankanın çek hesabı açılmış şubesine veya herhangi bir şubesine yatırması halinde, hazırlık tahkikatında

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Bankalara uygulanacak cezalar

MADDE 15. — Bu Kanunun 3, 4, 5 ve 13 üncü maddelerinde yazılı mükellefiyetleri yerine getirmeyen veya geciktiren banka hakkında onbin liradan yüzbin liraya kadar ağır para cezasına; 7 ve 9 uncu maddelerinde yazılı mükellefiyetleri yerine getirmeyen veya geciktiren banka hakkında ise beşyüzbin liradan ikimilyon liraya kadar ağır para cezasına hükmolunur.

Karşılıksız çek

MADDE 16. — İbraz süresi içinde veya üzerinde yazılı keşide tarihinden önce, 4 üncü maddeye göre ibraz edildiğinde, yeterli karşılığı bulunmaması sebebiyle kısmen de olsa ödenmeyen çeki keşide eden kişiler ile bu çekleri bilerek ciro edenler bir yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar. Mahkeme ayrıca işlenen suçun mahiyetine göre bir yıl ile beş yıl arasında belirleyeceği bir müddet için failin bankalarda çek hesabı açmasının ve çek keşide etmesinin yasaklanmasına karar verir. Yasaklama kararı bütün bankalara duyurulmak üzere T.C. Merkez Bankasına bildirilir.

Bu fiillerden dolayı takibat yapılması çek hamilinin şikâyetine bağlıdır. Şikâyetten vazgeçme, hükümden sonra dahi geçerlidir. Bu halde hükmün icrasından ve cezanın neticelerinden sarfınazar olunur. Fiili işleyenin 8 inci maddeye göre düzeltme hakkını kullanmak suretiyle hamilin zararını karşılamış olması veya düzeltme hakkı yoksa, anılan maddede belirtilen müddet içinde çek bedelinin karşılıksız kalan kısmını % 10 tazminatı ve gecikme faiziyle birlikte muhatap bankaya veya herhangi bir şubesine yatırmış bulunması halinde şikâyet hakkı doğmaz.

GEÇİCİ MADDE — Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce, karşılıksız çek keşide etmiş olanlar hakkında hazırlık tahkikatına başlanmış veya dava açılmış veya mahkûmiyet hükmü verilmiş olduğu takdirde;

a) Yürürlük tarihini takip eden üç ay içinde çek tutarının veya karşılıksız kalan bölümünün % 10 tazminatı ve gecikme faizi ile birlikte muhatap bankaya veya herhangi bir şubesine yatırılması,

(Hükümetin Teklifi)

takibata yer olmadığına açılmış davaların düşürülmesine ve mahkûmiyet hükümlerinin ise infazına yer olmadığına karar verilir.

Yürürlük

MADDE 18. — Bu Kanunun 1, 2, 4, 5, 17 nci maddeleri ile geçici 1 inci maddesi Kanunun yayımı tarihinde, diğer maddeleri yayımından üç ay sonra yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 19. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

b) Çek tutarı ödenmemiş olsa bile şikâyetten vazgeçilmiş olması,

c) Çek tutarının daha önce ödenmiş bulunması, Hallerinde, hazırlık tahkikatında takibata yer olmadığına, açılmış davaların düşürülmesine ve mahkûmiyet hükümlerinin ise infazına yer olmadığına karar verilir.

Yürürlük

MADDE 17. — Bu Kanunun 1, 2, 4, 5 ve 16 nci maddeleri ile Geçici Maddesi Kanunun yayımı tarihinde, diğer maddeleri yayımından altı ay sonra yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 18. — Tasarının 19 uncu maddesi 18 inci madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

29 . 8 . 1984

Başbakan
T. Özal

Devlet Bakanı - Başbakan Yardımcısı
İ. K. Erdem

Devlet Bakanı
K. Oksuy

Devlet Bakanı
A. M. Yılmaz

Devlet Bakanı
S. N. Türel

Devlet Bakanı
A. Tenekeci

Devlet Bakanı
İ. Özdağlar

Devlet Bakanı
A. Karaevli

Adalet Bakanı
M. N. Eldem

Millî Savunma Bakanı
Z. Yavuztürk

İçişleri Bakanı
Y. Akbulut

Dışişleri Bakanı
V. Halefoğlu

Maliye ve Gümrük Bakanı
A. K. Alptemoçin

Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanı
M. V. Dinçerler

Ravındırlık ve İskân Bakan
İ. S. Giray

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı
M. Aydın

Ulaştırma Bakanı
V. Atasoy

Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanı
H. H. Doğan

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı
M. Kalemli

Sanayi ve Ticaret Bakanı
H. C. Aral

Enerji ve Tabii Kaynakları Bakanı
C. Büyükbaş

Kültür ve Turizm Bakanı
M. M. Taşcıoğlu